

Prikazani radovi tematski su različiti, no većina se kronološki odnosi na kraj 19. i početak 20. stoljeća, vrijeme osnivanja prvih arhiva, preuzimanja već osmišljenih arhivskih teorija i stvaranja novih te njihovog provođenja u djelo. Ukratko, odnose se na početke razvoja nacionalnih arhivistika i njihovu daljnju evoluciju, čime je i ispunjena zadana tema druge ICHORA konferencije. Pročitane članke krasi laka i tečna čitljivost, jasna i ujednačena terminologija i zanimljive i nove informacije, stoga smatramo da će i sljedeći nastavak ovog časopisa otvoriti nove vidike u nepoznate dubine svjetske arhivistike.

Ivana Levstek

Atlanti, 17, 1-2(2007)

Međunarodni institut za arhivsku znanost (International Institute for Archival Science of Trieste and Maribor) Sveučilišta u Mariboru i Državnog arhiva u Trstu, izdavač je časopisa *Atlanti* specijaliziranog za pitanja suvremene arhivske teorije i prakse. Glavni i odgovorni urednici su Peter Pavel Klasinc (Slovenija) i Grazia Tatò (Italija). Znanstveni odbor još čine i Antonio Denonti Litta (Italija), Liliana Mezzabotta (Italija), Antonio Montudero (Italija) i Duša Krnel-Umek (Slovenija).

Časopis je međunarodnog karaktera te su autori članaka arhivisti i znanstvenici bliskih struka ponajviše iz Italije i Slovenije, ali i iz Austrije, Kanade, Ukrajine, Rusije, Indije, Hrvatske, Slovačke, Njemačke, Engleske, Srbije, Bjelorusije, Mađarske, Francuske, Poljske, Španjolske, Izraela, Grčke, Bosne i Hercegovine, Belgije i Austrije. Radovi su objavljeni na jeziku autora u izvornom obliku, ali su svi radovi popraćeni sažetcima na sva tri službena jezika časopisa: engleskom, talijanskom i slovenskom.

Članci su podijeljeni u dvije cjeline. U prvu cjelinu spadaju radovi koji obrađuju temu elektroničkih zapisa, ali i elektroničkih arhiva u širem smislu. U drugoj cjelini, pod zajedničkom temom privatni arhivi, predstavljeno je mnogo zanimljivi radova koji su obradili pitanja imatelja privatnih arhiva, pravne legislative pojedinih zemalja, ali i zanimljive primjere iz prakse zaštite arhivskoga gradiva kod privatnih imatelja.

Časopis započinje pozdravnim riječima Antonija Denonti Litta, predsjednika Međunarodnog instituta za arhivsku znanost (str. 11-14), pa Antonija Montudera, izvršnog tajnika Srednjoeuropske inicijative (Central European Initiative, str. 15-17), potom Josifa Rieglera, predsjednika Udruženja austrijskih arhivista (Association of Austrian Archivists, str. 19-22), te Petera Pavela Klasinca direktora Međunarodnog instituta za arhivsku znanost (str. 23-26). Sva četiri pozdravna govora objavljena su na engleskom, talijanskom i slovenskom jeziku.

Prvu temu obradili su:

- Robert Nahuet, Library and Archives Canada, Kanada – *The Management of Textual Digital Archives: a Canadian Perspective Library and Archives Canada and Federal Government Institutions* (str. 29-45)

Autor u svome radu obrađuje pitanja registracije, identifikacije, zaštite, pretraživanja i upravljanja aktivnim digitalnim zapisima. Ova pitanja predstavljaju izazov bilo kojoj organizaciji, štoviše, prava dostupnosti znače da se informacije dijele unutar ali i izvan organizacije. Kanadska je arhivska služba dosada izradila organizacijsku strukturu meta-podataka te ju je standardizirala i dala na korištenje informatičkim stručnjacima raznih profila, informatičarima i arhivistima. Razrađena informatička shema, opisana u radu, osigurala je autentičnost, pouzdanost, cjelovitost i upotrebljivost zapisa u elektroničkom formatu. Ipak, pitanja dugoročnog čuvanja informacija u elektroničkom obliku, te pitanja medija za čuvanje, još uvijek predstavljaju izazov stručnjacima iz Library and Archives Canada.

- Iryna Matyash, Ukrainian Scientific Research Institute of Archives and Documentation, Kijev, Ukrajina – *Electronic Archives in Ukraine Now and in Perspective* (str. 47-54)

U radu autorica naglašava važnost arhiva kao dio infrastrukture društva orijentiranog informacijama. Jedan od važnih ciljeva Ukrajinskog instituta izrada je cjelovitog sustava za automatsko čuvanje elektroničkih zapisa koji će se moći uklopiti u već standardizirane sustave, kao primjerice australski sustav. Kao osnovne pozitivne vrline u radu opisanog australskog sustava, autorica navodi upotrebu elektroničkih formata pogodnih za dugoročno čuvanje elektroničkih zapisa (PDF – ISO standard), kao i njihovih meta-podataka (XML-W3C standard).

- Michail Larin, The All-Russian Archival Science and Records Management Research Institute, Rusija – *Electronic Records in the Russian Archives: Theoretical and Methodical Aspects* (str. 55-62).

Autor u svome radu konstatira da, unatoč činjenici da postoje određeni zakoni koji definiraju upotrebu elektroničkih dokumenta, ipak ne postoji opći zakon koji određuje osnove njihove obrade i upotrebe u državnim arhivima u Rusiji. Ovakvo stanje komplicira rad arhivistima u državnoj službi koji su već uspješno započeli prihvat i čuvanje elektroničkih zapisa u arhivima. Autor u radu razmatra metodološke aspekte dugoročnog čuvanja elektroničkih dokumenata, te opisuje neriješene probleme dugoročnog čuvanja, kao što su terminologija, formati zapisa, čuvanje i digitalna signatura. U zaključku autor naglašava potrebu za daljnjim znanstvenistraživačkim radom temeljenim na praktičnim iskustvima.

- Meena Guatam, School of Archival Studies, New Delhi, Indija – *Electronic Records Management - Challenges And Issues - a Case Study - National Archives of India* (str. 63-73).

Razvojem elektroničkih medija koncept čuvanja arhivskoga gradiva temeljito se promijenio te je doživio drastične promjene ne samo u pogledu nastanka, nego i prijenosa, čuvanja, zaštite i pretraživanja gradiva. Na primjeru Indijskog državnog arhiva autorica razmatra mogućnosti i probleme obrade arhivskoga gradiva u digitalnom obliku. Osnovna dužnost državnog arhiva je zaštita elektroničkog dokumenta tokom cijelog »životnog ciklusa«, tj. od nastanka pa sve do primanja u arhiv, te je iz tog razloga Indijski državni arhiv donio strategiju zaštite takve građe. Autorica u svome radu ukratko, u nekoliko koraka, opisuje osnove te strategije.

- Branko Bubenik, Hrvatska – *Zaštita audiovizualne dokumentacije* (str. 75-85)

Nakon kraćeg povijesnog pregleda nastanka tehnologije fotografije, zvuka, filma i televizije, autor opisuje vrste audiovizualnoga gradiva. Govoreći o vrstama audiovizualnih dokumenata, Bubenik opisuje medije na kojima se čuvaju filmski zapisi te arhivsku opremu za njihovo čuvanje. Nadalje definira osnovne karakteristike i tipove magnetoskopskih vrpce i video kasete kao što su U-MATIC kasete i BETACAM SP kasete te njihovu zaštitu. Posebno poglavlje posvetio je analognu/digitalnoj migraciji audiovizualne dokumentacije. Rad je popraćen fotografijama navedene audiovizualne dokumentacije i opreme za njeno čuvanje.

- Jozef Hanus, Monika Pékova, Slovak National Archives, Bratislava, Slovačka – *Electronic Records and Archives: Situation in Archives of Slovak Republic* (str. 87-92)

Očita su nastojanja da se ustanovi zajednički pristup problemu autentičnosti i dugoročnog čuvanja elektroničkih dokumenata na nivou zemalja članica Europske unije. U radu je predočena situacija u Slovačkom državnom arhivu, u kojemu je utemeljena praksa da se na kraju svake godine digitalni zapisi ažuriraju. Osim toga, nastoji se da svi elektronički dokumenti budu dostupni što širem broju korisnika putem Interneta. U radu je, kao jedan od izvora financiranja ovakvih projekata naveden »ProArchives Inventories«, u kojemu Slovački državni arhiv sudjeluje već dvije godine, s ciljem digitaliziranja cjelokupne arhivske građe starije od 1527. godine.

- Duša Krnel-Umek, Pokrajinski Arhiv Kopar, Kopar, Slovenija – *Vloga arhivov pri varstvu elektronskih dokumentov v Sloveniji* (str. 93-96)

U Slovenije je inspekcija arhiva elektroničkih zapisa ustanovila tri nova pravila (novi zakon, nova regulacija i novi standard) koji se provode od 2006. godine. Pravila propisuju zajedničke obaveze između javnih ustanova, državnog i regionalnih arhiva. Pravila, također, određuju obavezno školovanje osoblja zaduženog za elektroničke zapise, ali i neizbježnu identifikaciju odgovornih za nadgledanje obrade i čuvanja elektroničkih zapisa.

- Karl-Ernest Luprian, Staatlichen Archive Bayerns, München, Njemačka – *Der Metadata Encoding Transmission Standard (METS) zur Beschreibung digitalisierter und genuin digitaler Objekte* (str. 97-100).

METS je format zapisa definiran XML jezikom za kodiranje digitalnih zbirki s meta-podatcima. Sam METS sadrži elemente bitne za strukturiranje digitalnih objekata i njihovih veza s opisnim i administrativnim meta-podatcima. Ovaj standard može se koristiti za digitalizirane dokumente, ali i za one nastale u digitalnom okruženju, u cilju njihove prezentacije. Autor u svome radu daje pregled METS-a i prikazuje njegovu upotrebu u okviru projekta »DAOIFIND« Njemačkog saveznog arhiva.

Drugu temu, privatni arhivi, obradili su:

- Peter Pavel Klasinc, Međunarodni institut za arhivsku znanost, Maribor, Slovenija – *Privatni arhivi v arhivski teoriji in praksi* (str. 109-121)

Autor zaključuje da su privatni arhivi rijetko bili predmet arhivske teorije i prakse, što je razumljivo za bivše socijalističke zemlje jer u takvim sustavima nije

postojalo privatno vlasništvo. Poslije 1945. godine mnogi su privatni arhivi nacionalizirani te su došli pod nadležnost pojedinih arhivskih ustanova. U suvremenim demokratskim državama i privatni arhivi podliježu arhivskim zakonima, budući da oni bez sumnje imaju veliku povijesnu i istraživačku važnost. U prilogu radu autor donosi odredbe o privatnim arhivima iz važećeg arhivskog zakona Republike Slovenije.

- Grazia Tatò, Archivio di Stato di Trieste, Trst, Italija – *Gli Archivi privati in Italia* (str. 123-133).

U svome radu autorica daje pregled trenutne situacije upravljanja, zaštite i pravne regulative koja se odnosi na privatne arhive. Pokušavši odgovoriti na najčešće probleme vezane uz privatne arhive, autorica naglašava da raspršenost i usitnjenost privatnih arhiva predstavlja veliki problem istraživačima, te naglašava sustavnost zaštite zbog velike opasnosti nestanka građe. Isto tako, sve češća privatizacija državnih institucija zahtjeva brzu intervenciju arhivskih službi, zbog opasnosti da se arhivsko gradivo izgubi zbog činjenice da te institucije često mijenjaju svoju pravnu narav. U zaključku autorica naglašava da velika raznolikost arhivskoga gradiva u privatnim arhivima otežava njezinu restauraciju i inventarizaciju.

- Antonio Ratti, Archivio Storico INA – Gruppo Generali, Italija – *Il contributo dell'Archivio storico INA allo studio dell'architettura del Mediterraneo* (str. 135-146).

U radu je naglašena uloga vlasničkog sektora INA-e u talijanskom građevinarstvu s posebnim osvrtom na zemlje bivših Talijanske istočne Afrike. Dokumenti iz Kolonijalnog arhivskog fonda omogućuju napredak znanstvenih istraživanja o novim građevinskim rješenjima prikladnim klimatskim i povijesnim promjenama. Posebna je pažnja posvećena arhivskome gradivu o montažnoj gradnji kao jednom od mogućih rješenja za poboljšanje životnog standarda afričkog stanovništva. Isto tako, autor je prikazao izložbu prekomorske arhitekture postavljene u Bolonji i Palermu (1992-1994) koja je obradila ulogu talijanskih arhitekata i inženjera u zemljama od Bliskog istoka do zemalja Maghreba. Rad je popraćen slikovnim prilogima.

- Michelle Elligott, The Museum of Modern Art – *Private Papers – Public Art* (str. 147-155).

U svome je radu autor nastojao prikazati brojne zbirke u Muzeju suvremene umjetnosti čije je porijeklo privatno, a predstavlja bogatstvo nacionalne umjetnosti pa je samim time gradivo postalo javno dobro. Sam Muzej suvremene umjetnosti je privatno vlasništvo i nije financiran od bilo kakve lokalne ili državne agencije, po čemu se značajno razlikuje od drugih muzeja po svijetu. Djelatnici muzeja nastoje stalno proširivati njegove zbirke otkupom važnih umjetničkih djela, ali i čitavih kolekcija. Autor se osobito osvrnuo na otkup arhivskoga gradiva raznih umjetnika, povjesničara, kolekcionara i pisaca. Također je predstavljen razvoj otkupne politike u budućnosti.

- Jovan P. Popović, Srbija – *Privatna arhivska građa (privatni arhivi) u zakonima država jugoistočne Evrope* (str. 157-171)

U uvodu autor naglašava da je pitanje zaštite arhivskoga gradiva koja se nalazi u privatnom posjedu prisutno onoliko koliko i postojanje arhiva. Pod privatnim arhivima u ranijim socijalističkim državama uglavnom su se smatrali obiteljski i osobni arhivi. U radu su opisani najnoviji arhivski zakoni i praksa s obzirom na pitanje privatnih arhiva u zemljama bivše SFRJ (Crna Gora, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija i Srbija), kao i u Albaniji, Bugarskoj, Mađarskoj i Rumunjskoj. Također je opisana situacija u bivšoj AP Kosovo, danas samostalnoj državi.

- Andrei Rybakou, BelNIIDAD, Bjelorusija – *Legal Regulation and the State Archival Service Control over Private Archives Activities in Belarus* (str. 173-177).

Rad je posvećen analizi bjeloruskog arhivskog zakonodavstva s posebnim osvrtom na privatne arhive, i to posebice nevladinih organizacija, poslovnih subjekata i institucija. Prema zakonu o »Državnom arhivskom fondu i arhivima u Republici Bjelorusiji« sve institucije, organizacije i poslovni subjekti, bez obzira na strukturu vlasništva, dužni su pridržavati se migracijama propisanih normi u obradi, i pohranjivanju arhivskih dokumenata. Državna arhivska služba nadzire sve privatne arhive, kao i uvjete u kojima se gradivo čuva.

- Sergey Glushakov, Open Society Archives at Central European University, Budimpešta, Mađarska – *Public Email Archive* (str. 179-187)

Razvoj »e-mail arhiva« predstavlja pitanje koje još uvijek nije dovoljno proučavano. Sam razvoj podrazumijeva arhivski i tehnološki aspekt problema. Potrebno je naći rješenja za pitanje provenijencije, autentičnosti, cjelovitosti, zaštite podataka i privatnosti. Autor u svome radu opisuje razne platforme i aplikacije za stvaranje, prijenos, prihvata, pohranu i zaštitu digitalnih zapisa. Rad naglašava važnost razumijevanja prirode i »životni ciklus« e-mail dokumenata.

- Marijan Gerdej, Pokrajinski arhiv Maribor, Maribor, Slovenija – *Elements of Private Archives in Former Industrial Undertakings* (str. 189-193).

Na osnovu svojeg dugogodišnjeg arhivskog iskustva, autor zaključuje da se i u arhivskim fondovima raznih gospodarskih subjekata mogu pronaći elementi privatnih arhiva. Ti se zapisi najčešće odnose na direktore i razne niže činovnike koji su djelovali u pojedinim organizacijama. Značenje će takvih dokumenata svakako biti evaluirano u budućim znanstvenim istraživanjima.

- Marie-Claude Delmas, Francuska – *Les archives privées dans la législation française* (str. 195-202)

Nakon što je koncept privatnog arhiva definiran unutar francuskog arhivskog zakonodavstva, autorica u svome radu upozorava na moguće probleme, uzme li su u obzir ustavno pravo na privatno vlasništvo. Autorica upozorava na niz mjera koje su poduzeli Francuska vlada i Europska komisija u nastojanjima da se osigura zaštita kulturne baštine sačuvane u privatnim arhivima.

- Magdalena Marosz, Državni arhiv, Krakov, Poljska – *Protection of State Archival Materials Kept in Private Archives* (str. 203-207).

Trenutno važeći poljski arhivski zakon daje državnim arhivima mogućnost nadgledanja pojedinih arhiva lokalnih državnih institucija. Kako su privatni arhivi

izvan te zakonske odredbe o nadgledanju, mnogi arhivi ustanova koje su se nakon 1989. godine privatizirale, čuvaju dokumente nastale u vremenu kada su te ustanove bile državne. Takva situacija predstavlja problem državnim arhivima koji ne mogu nadgledati čuvanje toga gradiva te im preostaje samo mogućnost njihovog otkupa. Preuzimanje takve građe od privatnih institucija često ne prolazi bez, u radu opisanih, problema.

- Francisco Javier Aguado Gonzalez, Odjel za arhive i dokumentaciju časopisa »ABC«, Španjolska – *Private Archives in Spain: Legislation and Dissemination* (str. 209-222).

Prema »Zakonu o španjolskoj povijesnoj baštini« u nju spadaju ne samo dokumenti nastali djelovanjem javnih službi nego i dokumenti stariji od četrdeset godina, nastali i čuvani kako bi jasno prikazali djelovanje vjerskih, političkih ili trgovačkih organizacija ili udruženja, kao i svi dokumenti stariji od stotinu godina. U radu je autor nastojao dati opći uvid u vrednovanje građe u privatnim arhivima u Kraljevini Španjolskoj, kao i različite arhivske prakse po pojedinim pokrajinama.

- Živana Heđbeli, Vlada RH, Hrvatska – *Privatno arhivsko gradivo u Hrvatskoj i inicijativa nevladinih organizacija* (str. 223-232).

U svome radu autorica naglašava da se trenutno važeći hrvatski Arhivski zakon (1997.) u odnosu na prethodni Zakon o zaštiti arhivske građe i arhivima (1979.) bitno razlikuje prvenstveno u novim odredbama koje se odnose na privatno arhivsko gradivo. Nakon pregleda hrvatske legislative o arhivskoj djelatnosti autorica ukratko navodi probleme koji se javljaju u praksi. Posebno se osvrnula na arhivsko gradivo nevladinih organizacija kao što su Hrvatski helsinški odbor, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava te Institut Otvoreno društvo Hrvatska, kao i na probleme s kojima su suočene ove organizacije.

- Moshe Mossek, Ilana Budowski, Israel State Archives, Izrael – *Private Papers and Archives in Israel: Professional and Legal Aspects* (str. 233-237).

Prema mišljenju autora arhivski zakon u Izraelu (1955.) odavno više ne odgovara trenutnim potrebama te su nužne njegove radikalne izmjene. U svome radu autori razmatraju položaj Državnog arhiva u pogledu nadležnosti i odgovornosti naspram privatnih arhiva. Prema njihovom mišljenju, Državni je arhiv obavezan popisati arhivsko gradivo u privatnom vlasništvu i vršiti stalni nadzor nad njim. Rad se također bavi odnosom arhivske prakse i pravnih referenci.

- Roberto Guarasci, Italija – *Archivi e sistema informativo nella Democrazia Cristiana* (str. 239-245)

Krajem 1980-ih talijanska politička stranka *Democrazia Cristiana* bila je već preko četrdeset godina na vlasti u Republici Italiji te su njezini čelnici pokrenuli projekt izrade dokumentacijskog sistema koji bi obuhvatio cjelokupni talijanski nacionalni teritorij. Zamisljeno je da takav, poprilično inovativni projekt za to doba, poveže stranačke stožere na svim razinama. U suradnji sa tvrtkom *Informatica Friuli Venezia Giulia* izrađene su aplikacije za upravljanje bazama s tekstualnim podacima. Cjelovita dokumentacija za realizaciju tog projekta 2002. godine darovana je Sveučilištu u Calabrij.

- Spyridoula Arathymou, Institute for Neohellenic Research, Atena, Grčka – *Historical Industrial Archives: The Greek Case* (str. 247-259).

Program »PENED 2001« bavi se razvojem tehnologija za muzejsko vrednovanje i interpretaciju industrijske baštine. Autorica u svome radu daje kratki prikaz povijesnog vrednovanja industrijske baštine na primjeru arhiva grčkih industrijskih organizacija. Kao prilog radu nalazi se opsežan popis povijesnih industrijskih arhiva u Grčkoj.

- Joachim Derwael, Belgijski državni arhiv, Belgija – *Evolution of the Idea on Registration, Acquisition and Valorizations of Business Archives in the National Archives of Belgium* (str. 261-272).

Godine 1975. Belgijski je državni arhiv tiskao prvo izdanje *Guide for the business archives preserved in the public archives in Belgium* s početnim ciljem da poveže sve imatelje poslovnih arhiva, ali zbog mnogih problema koji su nastajali, postalo je nemoguće napraviti vodič koji bi pružio dobar i potpun pregled. U radu je autor prikazao nastajanje i razvoj ovog projekta koji je rezultirao zajedničkim dogovorom između državnog arhiva i privatnih imatelja arhivskoga gradiva o pripremi gradiva za pohranu u Belgijski državni arhiv.

- Elisabeth Schöggel-Ernst, Steiermärkischen Landesarchiv, Graz, Austrija – *Private archives – Private Companies – Privatized Sectors: Problems of Saving Archival Documents* (str. 273-276).

Autorica naglašava da u Austriji postoje državni, nacionalni, gradski, ali i privatni arhivi. Pristup arhivskome gradivu u privatnim arhivima, kao i stanje njegove sređenosti, razlikuje se od arhiva do arhiva. Neke od većih kompanija imaju i zaposlene arhiviste, ipak većina poslovnih subjekata nema takvu praksu. Zato autorica u svome radu objašnjava pristup austrijskih arhivista u takvim slučajevima, i to ponajviše iz praktičnog iskustva. U radu je također prikazana austrijska pravna legislativa, te iskustvo »s terena«.

- Snežana Pejović, Državni arhiv Kotor, Crna Gora – *Private Archives in Transition Conditions: Problem of Control, Protection and Accessibility of Private Archives in Montenegro* (str. 277-285).

Autorica na iskustvu Crne Gore kao tranzicijske zemlje govori o problemima kontrole, zaštite i dostupnosti arhivskoga gradiva u privatnim arhivima. Budući da u bivšoj SFRJ nije postojalo privatno arhivsko gradivo već je sve bilo društveno vlasništvo, arhivska se služba Crne Gore suočila s mnogim problemima oko navedenih pitanja vezanih uz privatne arhive. Rad je napisan iz aspekta problema koji se javljaju u svakodnevnoj arhivskoj praksi.

- Azem Kožar, Filozofski fakultet Sveučilišta u Tuzli, Bosna i Hercegovina – *Arhivska građa vjerskih zajednica zemalja u tranziciji* (str. 287-295).

Kožar u svome radu obrađuje karakteristike statusa arhivskoga gradiva vjerskih zajednica u tranzicijskim zemljama sljednicama bivše SFRJ. Posebnu je pažnju posvetio statusu i stanju arhivskoga gradiva vjerskih zajednica prije 1991. godine, naglašavajući da se loš odnos vlasti u bivšoj državi prema vjerskim zajednicama loše

odrazio i na odnos vjerskih zajednica naspram nadležnih arhiva te da je do 1991. u državne arhive preuzet tek neznatan dio toga arhivskoga gradiva. U nastavku rada autor je opisao promjene u statusu i stanju arhivskoga gradiva vjerskih zajednica nakon demokratskih promjena i osamostaljena pojedinih država nastalih nakon raspada bivše SFRJ.

U zadnjoj temi, pod razno, Massimo Colombo je predstavio *METIS SYSTEM talijanskog proizvođača digitalne opreme za skeniranje, naglasivši i opisavši velike mogućnosti pojedinih skenera* (str. 299-300).

Zbornik radova završava s *in memoriam* (str. 301) mr. sc. Martinu Modrušanu, uglednom hrvatskom arhivskom djelatniku, preminulom 27. srpnja 2007. godine. Modrušan je od 1965. godine radio u Hrvatskom državnom arhivu specijaliziravši se za mikrofilmsku tehnologiju. U zasluženu je mirovinu otišao 2000. godine zaduživši svojim radom hrvatsku arhivističku struku.

Časopis *Atlanti: revija za suvremenu arhivsku teoriju i praksu* ugledni je međunarodni časopis koji izdaje Međunarodni institut za arhivsku znanost Sveučilišta u Mariboru i Državnog arhiva u Trstu. Svake godine u časopisu su obrađene neke stručne ili znanstvene teme iz polja arhivistike pa su tako u ovom broju bile dvije teme: elektronički zapisi i privatni arhivi. Radovi objavljeni u časopisu *Atlanti* predstavljaju značajan doprinos razvoju moderne arhivističke znanosti i prakse.

Hrvoje Kekez

Arhivi, Glasilo Arhivskoga društva in arhivov Slovenije, 30, 1-2(2007)

Broj 1 iz 2007. časopisa Arhivi sastoji se od pet poglavlja: *Članci i rasprave, Iz prakse u praksu, Iz arhivskih fondova i zbirki, O radu arhiva i skupovima, Ocjene i izvješća o publikacijama i izložbama.*

Članci i rasprave. Marija Hernja Masten u radu *Pečat i grb trgovišta Središče ob Dravi* skreće pozornost na nedovoljno posvećivanje pažnje heraldici i sfragistici u arhivima. Primjerom opisa pečata i grba Središča ob Dravi ističe važnost poznavanja ovih dviju disciplina. Nakon kratkog povijesno-geografskog smještaja mjesta, detaljno je opisala pečat i grb. U članku *Ravnikarov djelomično zaboravljeni rukopis prijevoda Novog zavjeta, Ivana Vogrič* predstavlja nezavršen i neobjavljen rukopis slovenskog prijevoda bivšeg biskupa Trsta i Kopra Matevža Ravnikara (1776.-1845.). Autorica daje osnovne biografske podatke o Matevžu Ravnikaru i njegovom rukopisu, a glavninu članka čine dileme koje postavlja i objašnjava. Glavna dilema je zašto rukopis nije izdan kao i položaj Ravnikara na crkvenoj ljestvici. *Okružni sudovi kao trgovački sudovi 1850.-1941. godine* Metke Bukošek, rad je o okružnom sudu kao trgovačkom sudu u Celju koji je utemeljen 1850. godine. Autorica u uvodnom dijelu na osnovu zakonskih osnova opisuje nadležnost okružnih kao trgovačkih sudova. Detaljno je objasnila upise u trgovački registar i dala primjer. Na kraju je nešto rekla i o samom fondu – Okružnom sudu kao trgovačkom sudu Celje 1863.-